

بررسی میزان شراکت دانشگاه‌های علوم پزشکی با دیگر بخش‌ها

امین باقری کراجچی^۱، عباس عباس بور^۲

۱. گروه علوم تربیتی، پردیس شهید رجایی فارس، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

۲. گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

چکیده

زمینه و اهداف: هدف این مقاله بررسی میزان شراکت دانشگاه‌های علوم پزشکی با دیگر بخش‌های جامعه از نظر اعضای هیئت‌علمی بود.

روش بررسی: روش این تحقیق توصیفی پیمایشی بود. جامعه آماری شامل اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی فارس بود که یک نمونه ۱۵۶ نفری از میان آن‌ها به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی انتخاب شد. به منظور جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. جهت بررسی اعتبار محتوایی پرسشنامه، از استادان محترم راهنمایی و چند تن از متخصصان خواسته شد که نظرات خود را در مورد روایی سوالات اعلام نمایند و براساس نظرات آن‌ها تقایص پرسشنامه برطرف گردید و آخرین اصلاحات در متن پرسشنامه به عمل آمد و شکل نهایی پرسشنامه تدوین گردید. پایایی کل پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرانباخ ۰/۸۷۵ برآورد گردید. برای آزمون سؤالهای پژوهش از آزمون تی استفاده شده است. این تحقیق در سال ۱۳۹۵ به پایان رسید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اگر چه میانگین نمرات پاسخ دهنگان در مورد میزان شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با دیگر بخش‌ها بیشتر از متوسط است اما تاریخی که وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد.

نتیجه‌گیری: دانشگاه‌های علوم پزشکی بایستی با بخش‌های دیگر جامعه شراکت و همکاری بیشتری داشته باشند.

کلمات کلیدی: شراکت، علوم پزشکی، بخش خصوصی

کپی‌رایت © حق چاپ، نشر و استفاده علمی از این مقاله برای مجله راهبردهای آموزش در علوم پزشکی محفوظ است.

تاریخچه مقاله

دریافت: ۱۳۹۵/۱۱/۲۵

پذیرش: ۱۳۹۶/۰۲/۰۶

منتشار آنلاین: ۱۳۹۶/۰۲/۱۷

EDCBMJ 2017; 10(1): 141-148

نویسنده مسئول:

دکتر امین باقری کراجچی

گروه علوم تربیتی، پردیس شهید رجایی
فارس، دانشگاه فرهنگیان، شیراز، ایران

تلفن:

۰۹۱۷۷۰۶۵۲۳۶

پست الکترونیک:

bagherikerachi@gmail.com

مقدمه

افزایش دهنده. چابکی سازمانی به یک عنوان مورد علاقه برای دانشگاه‌ها و سازمان‌ها تبدیل شده است و نقش عمده‌ای در حیات سازمان‌ها بازی می‌کند. یک سازمان من‌جمله دانشگاه‌ها برای چابک شدن به چهار چیز نیاز دارد: اول اینکه مشتریان محصولات سازمان را به عنوان راه حلی برای مسائل شخصی خود تلقی کنند؛ و محصولات سازمان را بر پایه ارزشی که به عنوان راه حل مستقله یا مشکل‌شان دارد، ارزشیابی کنند نه بر پایه هزینه تولید. دوم اینکه ساختار سازمان با نیازهای گوناگون و دائم در حال تغییر مشتری هماهنگ باشد و قادر باشد به سرعت کارکنان و تجهیزات را برای برآورده کردن تقاضاهای در حال تغییر مشتری تجدید ساختار کند، بطوریکه سازمان در شرایط تغییر و عدم اطمینان شکوفا و

در شروع قرن ۲۱ جهان با تغییرات قابل ملاحظه‌ای بهویژه در زمینه کانال‌های ارتباطی رو برو بوده است. این تغییرات سازمان‌ها را به بازبینی در اولویت‌های استراتژیک و چشم‌اندازها ملزم کرده است. چابکی سازمانی یکی از راه‌های پاسخگویی به این تغییرات قابل ملاحظه، سریع و غیرقابل پیش‌بینی است. در جهان رقبتی و غیرقابل پیش‌بینی امروز، سازمان‌ها بایستی مزایایی برای رقابت داشته باشند در غیر این صورت آن‌ها به سمت عدم موفقیت پیش می‌روند. یکی از مزایای رقابتی که سازمان‌ها در این محیط آشوبناک نیاز دارند چابکی است^[۱]. چابکی امکان پاسخ سریع و مؤثر به محیط را برای سازمان فراهم می‌کند و به سازمان امکان می‌دهد که کارایی و اثربخشی خود را

و تکنولوژی پیشرفت کنند و برای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری اطلاعات بیشتری داشته باشند^[۱۹]. شراکت بین‌المللی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و هیئت‌علمی را در تماس مستقیم با کارشناسان بین‌المللی نگه می‌دارد، دسترسی به زیرساخت بین‌المللی را تسهیل می‌کند و آن‌ها را با روش جدید و مختلف حل مسئله و تحقیق آشنا می‌کند و حضور کشور در سطح جهانی را تقویت می‌کند و فرصت‌هایی برای حضور بیشتر کشور در پروژه‌های تحقیق بین‌المللی فراهم می‌کند که همه این‌ها به رقابت‌پذیر بودن کشور و دانشگاه در سطح بین‌المللی کمک می‌کند^[۲۰،۱۸]. دانشجویان از طریق مشارکت در پروژه‌های تحقیق در معرض یک بدن وسیع از دانش قرار می‌گیرند و خصایص ضروری در اقتصاد مدرن مانند حل مسائل و مهارت‌های تحلیلی، تفکر انتقادی، کار تیمی، انطباق‌پذیری و مهارت‌های ارتقابی نوشتاری و شفاهی را فراهم می‌کنند. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با شراکت به دنبال بالا بردن توانایی تدارک خود هستند و تعداد زیادی از دانشگاه‌ها در حال ایجاد ائتلاف و شراکت برای دستیابی به کارشناسان با تخصص و تجربه بین‌المللی هستند^[۱۴،۱۵]. شراکت دانشگاه با بخش خصوصی و صنعت دانشگاه را قادر به هماهنگی با سیگنال‌ها بازار و انطباق برنامه‌های تحقیق و آموزش با نیازهای اقتصادی و اجتماعی در حال ظهور بازار می‌کند و بخش خصوصی و صنعت نیز قادر می‌شود از فرصت‌هایی که دانشگاه‌ها، از طریق تحقیق بنیادی خلق می‌کنند، سود برد و صنایع سنتی را مت حول و محصولات و خدمات جدید تولید کنند. شراکت دانشگاه و بخش خصوصی به فرم‌های مختلفی مانند تأمین بودجه تحقیق درون دانشگاه بدون محققان، حمایت مالی از فرآیند تحقیق درون دانشگاه بدون شرکت مستقیم در تحقیق، نیازها اعلام شده از طرف بخش خصوصی مانند قراردادهایی تحقیقی اجرا شده به وسیله دانشگاه‌ها برای شرکا، خدمات مشاوره و یا تقاضا برای تجاری کردن سرمایه فکری خاص یا کشفیات تحقیق، خلق پارک‌های تحقیق می‌تواند انجام شود^[۱۲]. علاوه بر این بیشتر دانشگاه‌ها یک اداره انتقال تکنولوژی برای پشتیبانی از فعالیت‌های تجاری‌سازی دارند و به طور فعال سرمایه فکری را مدیریت می‌کنند که بخش خصوصی می‌توانند از طریق این اداره با دانشگاه‌ها شراکت کنند. دیگر وسیله ارزیابی رابطه صنعت و دانشگاه تحلیل کیفیت و کمیت انتشارات ناشی از این شراکت است. در اثر تعامل بین دانشگاه و بخش خصوصی یک سری هیجانات، تجارب، بینش‌ها و اطلاعات کسب می‌شود که به دانش پنهان معروف است و در هیچ جا نوشتہ‌نشده و از آن صحبت نشده است. این دانش از طریق شراکت و تعاملات اجتماعی منتقل می‌شود. شراکت بین دانشگاه

پیش رو در تغییر شود. سوم این‌که دانش‌محور باشد و کارکنان و دانشی که دارند را به عنوان سرمایه و قابلیت هسته‌ای تلقی کنند و به وسیله پرورش روحیه کارآفرینی و ابتکار یک انگیزه قوی برای انطباق‌پذیری و نوآوری کارکنان فراهم کند. چهارم این‌که سازمان با مشتریان و تأمین‌کنندگان و حتی رقبا شراکت و همکاری داشته باشد و از فرصت‌های شراکتی به عنوان اولین گزینه استفاده کند^[۲۱]. به طور کلی چاکی سازمانی نه فقط به فعالیت‌های درونی سازمان، بلکه به تعاملات و شراکت با دیگر بخش‌ها نیز بستگی دارد. از طریق تعامل و شراکت می‌توان به نیازهای دیگر بخش‌ها پی برد^[۲۲]. تحقیقات پیشین نیز نشان می‌دهد که تعامل و شراکت با دیگر بخش‌ها می‌تواند انتقال دانش و نوآوری را تسهیل و به تأمین منابع موردنیاز سازمان‌ها کمک کند و سازمان‌ها را به سمت چاک شدن سوق دهد^[۲۳،۴۵،۶،۷]. شراکت فشار کسری بودجه و کمبود منابع را کاهش، خطرات و تهدیدها را تقسیم و از سازمان‌ها در این شرایط پیچیده جهانی پشتیبانی می‌کند^[۸-۱۲]. دانشگاه‌ها نیز برای استفاده از مزیت رقابتی چاکی و موقوفیت در جهان امروز بایستی با مشتریان، تأمین‌کنندگان و حتی رقبا شراکت و همکاری داشته باشد و دانش را با شراکت و همکاری دولت، بخش خصوصی و غیرانتفاعی و شرکا بین‌المللی تولید و آن را به روش‌های گوناگون شراکتی مانند انتشارات، سخنرانی‌ها، مشاوره کارشناسی، خدمات و کمک‌رسانی اجتماعی، تقبل سیاست‌گذاری عمومی، توسعه اقتصادی اجتماعی و تجارتی کردن تحقیق دانشگاهی برای استفاده عمومی اشاعه دهنند. شراکت و همکاری بین دانشگاه‌ها و بخش خصوصی، دولتی و شرکا بین‌المللی جریان دانش را تسهیل می‌کند و روش‌های جدید فهم، تفکر و رفتار و همچنین محصولات، فرآیندها، خدمات و سیاست‌های جدیدی تولید می‌کند. به طور کلی این شراکت بخش عمدی از ظرفیت تحقیقاتی کشور را فعال و بین قابلیت‌های هسته‌ای دانشگاه و بخش‌های دیگر پیوند برقرار می‌کند. محققان زیادی شراکت و همکاری جمعی را یکی از ابزارهای موردنیاز دانشگاه‌ها در این عصر می‌دانند^[۱۳-۱۸]. این محققان بر این اعتقاد هستند که دانشگاه برای تولید دانش، نوآوری و تربیت فارغ‌التحصیلان باصلاحیت بایستی از سازمان‌ها و بخش‌های دیگر کمک و با آن‌ها شراکت و همکاری داشته باشد. شراکت و همکاری دانشگاه‌ها با بخش‌های مختلف جامعه و شرکا بین‌المللی جریان دانش را تسهیل می‌کند و روش‌های جدید فهم، تفکر، رفتار و همچنین محصولات، فرآیندها، خدمات و سیاست‌های جدید تولید می‌کند و باعث می‌شود که آزادسازی دولتی و بخش‌های دیگر دسترسی فزاینده‌ای به کارشناسان دانشگاه داشته باشند که این امر آن‌ها را قادر می‌کند که همگام با پیشرفت علم

پژوهشکده‌های مشترک بین‌رشته‌ای در حوزه علم و دین و حضور مشترک مدرسان حوزه و دانشگاه در این پژوهشکده، «تبادل مدرس بین حوزه و دانشگاه»، «ایجاد قطب‌های علمی مشترک با حوزه»، «ارتباط دانشگاه با صنعت و انجام پروژه‌های مشترک با صنعت»، «شراکت با دولت و بنگاه‌های اقتصادی در تولید و تجارت‌سازی علم و فناوری»، «شراکت با دولت و مطلع شدن از نیازهای آینده دولت»، «شراکت و همکاری در راهنمایی شرکت‌های دانش‌بنیان»، «شراکت و همکاری در ایجاد فن بازارهای تخصصی در حوزه‌های اولویت‌دار»، «ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان با مشارکت سه‌مایی عام دانشگاه‌ها»، «شراکت و همکاری با بخش خصوصی در توسعه مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری»، «شراکت و همکاری در ایجاد بانک اطلاعاتی دانش و فناوری» اشاره شده است^[۱۶]. همان‌طور که بحث شد یکی از مزایای رقابتی که دانشگاه‌ها در این محیط آشوبناک به آن نیاز دارند چاکی سازمانی است. از آن‌جاکه یکی از پیش‌نیازها و مؤلفه‌های چاکی سازمانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی و یا هر سازمان دیگر شراکت و همکاری با بخش‌های دیگر است مسئله اساسی این است دانشگاه‌های علوم پزشکی تا چه میزان اقدام به شراکت و همکاری با دیگر بخش‌ها برای تحقق چاکی سازمانی کرده‌اند که در راستای این مسئله در این مقاله سؤالات زیر مورد بررسی قرار گرفته است:

- ۱- تا چه میزان دانشگاه‌های علوم پزشکی توانسته‌اند با بخش خصوصی شراکت و همکاری اثربخش داشته باشند؟
- ۲- تا چه میزان دانشگاه‌های علوم پزشکی توانسته‌اند با بخش دولتی شراکت و همکاری اثربخش داشته باشند؟
- ۳- تا چه میزان دانشگاه‌های علوم پزشکی توانسته‌اند با بخش‌های بین‌المللی شراکت و همکاری اثربخش داشته باشند؟
- ۴- آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت و همکاری اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش خصوصی تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۵- آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت و همکاری اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش دولتی تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۶- آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت و همکاری اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با مؤسسات و بخش‌های بین‌المللی تفاوت معناداری وجود دارد؟

و بخش خصوصی این دانش‌پنهان را به دانش آشکار تبدیل برای هر دو شریک بهنوبه خود فرصت‌های نوآوری، یادگیری و تحقیق بهتر فراهم می‌کند. از طریق شراکت با دانشگاه، بخش‌های دولتی دسترسی فرازینده‌ای به کارشناسان دانشگاهی پیدا می‌کند که آن‌ها را قادر می‌کند که همگام با علم و تکنولوژی پیشرفت کنند و با اهمیت‌تر این که تعامل با دانشجویان و هیئت‌علمی مستعد که در آینده ممکن است با دولت کار کنند را فراهم می‌کند. بهنوبه خود دانشگاه‌ها نیز به‌طور وسیعی از فرصت‌های یادگیری و تحقیق بزرگی که برای هیئت‌علمی و دانشجویان در همکاری جمعی با محققان دولتی به وجود آمده سود می‌برند. از طریق این شراکت، دانشجویان و هیئت‌علمی به محققان دولتی، تکنسین‌ها و تسهیلات دولتی دسترسی پیدا می‌کنند. شراکت دانشگاه با مؤسسات بین‌المللی نیز مزایای زیادی برای دانشگاه‌ها دارد که از جمله آن‌ها عبارت‌اند از: دسترسی مستقیم به منابع اطلاعات، پایگاه اطلاعات، زیرساخت و محققان نوآور. این شراکت مزایای زیاد برای دانشجویان از جمله دانشجویان تحصیلات تكمیلی دارد و آن‌ها را در تماس مستقیم با کارشناسان بین‌المللی نگه می‌دارد، دسترسی به زیرساخت بین‌المللی را تسهیل می‌کند و آن‌ها را با روش‌های مختلف حل مسئله و تحقیق آشنا می‌کند. همکاری دانشگاه‌ها با شرکا بین‌المللی حضور کشور را در سطح جهانی تقویت می‌کند؛ و فرصت‌ها برای حضور بیشتر کشور در پروژه‌های تحقیق بین‌المللی فراهم می‌کند و همه این‌ها به رقابت‌پذیر بودن کشور در صحنه بین‌المللی کمک می‌کند^[۱۷]. در اسناد بالادستی کشور مانند نقشه جامع علمی کشور نیز بر اهمیت شراکت و همکاری بین‌المللی دانشگاه‌ها و بخش‌های دیگر جامعه تحت عنوانی مانند: «تعامل فعال و اثرگذار با کشورهای دیگر»، «ایجاد شبکه‌های پژوهشی مشترک در داخل و خارج کشور برای انتشار و تبادل دانش»، «برگزاری سمینارهای ملی و بین‌المللی مشترک»، «تعامل و ارتباط بین‌المللی اساتید»، «مشارکت در طرح‌های پژوهش بین‌المللی»، «مشارکت بین‌المللی در زمینه انتشار مقاله»، «بهره‌گیری از دانشمندان ممتاز جهانی در دانشگاه»، «مشارکت هیئت‌علمی در مراکز و مجتمع برتر جهان»، «بهره‌گیری از دانشمندان ممتاز ایرانی حاضر در مجتمع و مراکز برتر جهان»، «حضور در مجتمع و شبکه‌های بین‌المللی»، «اعطای فرصت‌های مطالعاتی برای افزایش همکاری بین‌المللی»، «برگزاری دوره‌های تحصیلات تکمیلی با دانشگاه‌های معتبر جهانی»، «همکاری با کتابخانه‌های معتبر جهانی»، «حمایت از ثبت اختراعات و اکتشاف در سطح بین‌المللی»، «همکاری با دانشگاه‌های جهان اسلام»، «تبادل استاد و دانشجو با دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی»، «برنامه پژوهش مشترک با حوزه»، «تأسیس

روش بررسی

در مورد روایی سوالات اعلام نمایند و بر اساس نظرات آنها نقایص پرسشنامه بر طرف گردید و آخرین اصلاحات در متن پرسشنامه به عمل آمد و شکل نهایی پرسشنامه تدوین گردید. در این پژوهش از فرمول آلفای کرانباخ جهت محاسبه ضریب پایایی استفاده گردید؛ بنابراین برای تعیین پایایی پرسشنامه، در یک مطالعه آزمایشی، پرسشنامه توسط ۳۰ نفر از هیئت‌علمی تکمیل شد و ضریب آلفای کرانباخ محاسبه گردید. ضریب آلفا برای وضعیت موجود ۰/۸۷۵ و برای وضعیت مطلوب ۰/۸۳۴ به دست آمد که بیانگر پایایی پرسشنامه است. این تحقیق در سال ۱۳۹۵ به پایان رسید.

یافته‌ها

سؤال ۱: تا چه میزان دانشگاه‌های علوم پزشکی توانسته‌اند با بخش خصوصی شراکت و همکاری اثربخش داشته باشند؟

در این تحقیق از روش تحقیق توصیفی -پیمایشی استفاده گردید. جامعه آماری اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان فارس بوده که یک نمونه ۱۵۲ نفری از میان آنها به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی انتخاب شد. در این تحقیق برای جواب دادن به سوالات از پرسشنامه شامل ۳۰ سؤال است استفاده شده است. قسمت اصلی پرسشنامه شامل ۳۰ سؤال است که هرچند سؤال یک متغیر را موردنیش و اندازه‌گیری قرار می‌دهد. در واقع ابزار تحقیق یک پرسشنامه شامل ۳۰ سؤالی است که در آن متغیر بر روی دو طیف لیکرت جداگانه از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده است و به طور همزمان وضعیت مطلوب و وضعیت موجود را موردنیش و اندازه‌گیری قرار می‌دهد. جهت بررسی اعتبار محتوایی پرسشنامه، از استادان محترم راهنمای و چند تن از متخصصان مدیریت و آموزش عالی خواسته شده که نظرات خود را

جدول ۱. میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص شراکت و همکاری دانشگاه‌ها و بخش خصوصی با میانگین فرضی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	اختلاف میانگین	t	sig
شرکت اثربخش با بخش خصوصی	۱۵۲	۳/۶۳	۱/۱۷	۱۵۱	۰/۶۳	۵/۵۹	۰/۰۰۰۱

جدول ۲. میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص شراکت و همکاری دانشگاه‌ها و بخش دولتی با میانگین فرضی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	اختلاف میانگین	t	sig
شرکت اثربخش با بخش دولتی	۱۵۲	۳/۵۲	۰/۸۵	۱۵۱	۰/۵۲	۶/۳۲	۰/۰۰۰۱

پژوهشی با بخش دولتی ۳/۵۲ با انحراف معیار ۰/۸۵ است که ۰/۵۲ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ بنابراین به نظر می‌رسد که اگرچه میانگین شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش دولتی کمی بیشتر از حد متوسط بوده اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. به منظور بررسی امکان تعمیم میانگین حاصل به جامعه آماری از آزمون t استفاده شده است. t مشاهده شده نیز از ۰/۰۵ مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است؛ بنابراین فرض صفر (عدم اختلاف بین میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش دولتی با میانگین فرضی) رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که شراکت بیشتر از حد متوسط دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش دولتی، معنادار است.

سؤال ۳: تا چه میزان دانشگاه‌های علوم پزشکی توانسته‌اند با بخش‌های بین‌المللی شراکت و همکاری اثربخش داشته باشند؟

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص میزان شراکت اثربخش با بخش خصوصی ۳/۶۲ با انحراف معیار ۱/۱۷ است که ۰/۶۳ با میانگین فرضی اختلاف دارد. بنا براین به نظر می‌رسد که اگرچه میانگین شراکت و همکاری دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش خصوصی کمی بیشتر از حد متوسط بوده اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. به منظور بررسی امکان تعمیم میانگین حاصل به جامعه آماری از آزمون t استفاده شده است. t مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است؛ بنابراین فرض صفر (عدم اختلاف بین میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص شراکت اثربخش با بخش خصوصی با میانگین فرضی) رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که میانگین بیشتر از حد متوسط دانشگاه‌ها در شراکت و همکاری اثربخش با بخش خصوصی، معنادار است.

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود میانگین نظرات پاسخ‌گویان در خصوص میزان شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم

جدول ۳: میانگین نظرات پاسخگویان در خصوص میزان شراکت دانشگاه‌ها و بخش‌های بین‌المللی با میانگین فرضی

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	اختلاف میانگین	sig
شراکت اثربخش با بخش‌های بین‌المللی	۱۵۲	۲/۳۹	۰/۷۷	۱۵۱	۰/۳۹	.۰۰۰۱

جدول ۴. مقایسه نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش خصوصی و وضعیت مطلوب آن

وضعیت موجود	میانگین	انحراف معیار	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	sig
وضعیت مطلوب	۰/۷۲	۴/۷۸	-۱۱/۱۲	۱۵۱	-۱/۱۵	.۰۰۰۱
وضعیت مطلوب	۰/۷۲	۴/۷۸	-۱۱/۱۲	۱۵۱	-۱/۱۵	.۰۰۰۱

جدول ۵. مقایسه نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش دولتی و وضعیت مطلوب آن

وضعیت موجود	میانگین	انحراف معیار	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	sig
وضعیت مطلوب	۰/۵۲	۳/۵۲	-۶/۴۸	۱۵۱	۱/۰۱	.۰۰۰۱
وضعیت مطلوب	۰/۵۲	۳/۵۲	-۶/۴۸	۱۵۱	۱/۰۱	.۰۰۰۱

جدول ۶. مقایسه نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش‌های بین‌المللی و وضعیت مطلوب آن

وضعیت موجود	میانگین	انحراف معیار	تفاوت میانگین	درجه آزادی	t	sig
وضعیت مطلوب	۰/۷۷	۳/۳۹	-۱۰/۲۷	۱۵۱	-۰/۸۵	.۰۰۰۱
وضعیت مطلوب	۰/۷۷	۳/۳۹	-۱۰/۲۷	۱۵۱	-۰/۸۵	.۰۰۰۱

وضعیت مطلوب ۴/۷۸ است. بنا براین بین وضعیت موجود و مطلوب در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش خصوصی تفاوت وجود دارد. بهمنظور بررسی امکان تعمیم این تفاوت میانگین، به جامعه آماری از آزمون t استفاده شده است. t مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر به معنی عدم تفاوت بین میانگین‌ها در وضعیت مطلوب و موجود رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که میانگین نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش خصوصی در وضعیت مطلوب بیشتر از میانگین نمرات در وضعیت موجود می‌باشد.

سؤال ۵: آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش دولتی تفاوت معناداری وجود دارد؟

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، میانگین نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش دولتی در وضعیت موجود ۳/۵۲ و در وضعیت مطلوب ۴/۵۳ است. بنا براین بین وضعیت موجود و مطلوب در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش دولتی تفاوت وجود دارد. بهمنظور بررسی امکان تعمیم این تفاوت میانگین، به جامعه آماری از آزمون t استفاده شده است.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود میانگین نظرات پاسخگویان در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با مؤسسات و بخش‌های بین‌المللی ۳/۳۹ با انحراف معیار ۰/۷۷ است که ۰/۳۹ با میانگین فرضی اختلاف دارد؛ بنابراین به نظر می‌رسد که اگرچه میانگین شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با مؤسسات و بخش‌های بین‌المللی بیشتر از حد متوسط بوده اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. بهمنظور بررسی امکان تعمیم میانگین حاصل به جامعه آماری از آزمون t استفاده شده است. t مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است؛ بنابراین فرض صفر (عدم اختلاف بین میانگین شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی با میانگین فرضی) رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که میانگین بیشتر از حد متوسط شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با مؤسسات و بخش‌های بین‌المللی، معنادار است.

سؤال ۶: آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش خصوصی تفاوت معناداری وجود دارد؟

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، میانگین نمرات اعضا هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی با بخش خصوصی در وضعیت موجود ۳/۶۳ و در

است^[۱۷،۱۸]. ریشه این فاصله را می‌توان در مواردی مانند عدم ارتباط زیاد بین صنعت و دانشگاه، عدم استفاده متقابل صنعت و دانشگاه از قابلیت‌های هم و نبود نشست و کنفرانس مشترک بین صنعت و دانشگاه جستجو کرد. در زمینه دومین و چهارمین سؤال پژوهش، نیز یافته‌ها نشان داد اگرچه میانگین شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش دولتی بیشتر از حد متوسط بوده اما این شراکت نیز تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. این نتیجه نیز با تحقیقات متعددی همسو است^[۱۷،۱۸]. بنا براین دانشگاه‌های علوم پزشکی بایستی شراکت و تعامل بیشتری با بنگاه‌های دولتی در مواردی مانند تولید، تجاری‌سازی علم و فناوری، مطلع شدن از نیازهای آینده دولت، ایجاد بانک اطلاعاتی دانش و فناوری مشترک و راهاندازی شرکت‌های دانش‌بنیان داشته باشد. در زمینه سؤال سوم و ششم پژوهش یافته‌ها نشان داد که از نظر هیئت‌علمی میانگین نمرات اعضای هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی در وضعیت موجود کمتر از میانگین نمرات در وضعیت مطلوب می‌باشد. کم شدن این فاصله را می‌توان در عدم اجرای مواردی مانند برگزاری سمینارهای ملی و بین‌المللی مشترک، تعامل و ارتباط بین‌المللی اساتید، شراکت در طرح‌های پژوهش بین‌المللی، شراکت بین‌المللی در زمینه انتشار مقاله، بهره‌گیری از دانشمندان ممتاز جهانی در دانشگاه، شراکت هیئت‌علمی در مراکز و مجامع برتر جهان، بهره‌گیری از دانشمندان ممتاز ایرانی حاضر در مجامع و مراکز برتر جهان، حضور در مجامع و شبکه‌های بین‌المللی، اعطای فرصت‌های مطالعاتی برای افزایش همکاری بین‌المللی، برگزاری دوره‌های تحصیلات تکمیلی با دانشگاه‌های معتبر جهانی، همکاری با کتابخانه‌های معتبر جهانی، حمایت از ثبت اختراعات و اکتساف در سطح بین‌المللی، همکاری با دانشگاه‌های جهان اسلام، تبادل استاد و دانشجو با دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی جستجو کرد.

نتیجه‌گیری

دانشگاه‌های علوم پزشکی بایستی با بخش‌های دیگر جامعه مانند بخش دولتی، بخش خصوصی و بخش‌های بین‌المللی شراکت و همکاری بیشتری داشته باشد؛ زیرا تعامل و شراکت با دیگر بخش‌ها انتقال دانش و نوآوری را تسهیل و به تأمین منابع موردنیاز دانشگاه‌ها کمک می‌کند.

تقدیر و تشکر

از کلیه کسانی که در انجام این تحقیق به ما کمک کردند، کمال تشکر و سپاس را داریم.

مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر به معنی عدم تفاوت بین میانگین‌ها در وضعیت مطلوب و موجود رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که میانگین نمرات اعضای هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش دولتی در وضعیت مطلوب بیشتر از میانگین نمرات در وضعیت موجود می‌باشد.

سؤال ۶: آیا بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی تفاوت معناداری وجود دارد؟

همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، میانگین نمرات اعضای هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی در وضعیت موجود ۳/۳۹ و در وضعیت مطلوب ۴/۲۴ است. بنا براین بین وضعیت موجود و مطلوب در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی تفاوت وجود دارد. بهمنظور بررسی امکان تعمیم این تفاوت میانگین، به جامعه آماری از آزمون^t استفاده شده است. t مشاهده شده نیز از مقدار بحرانی جدول در سطح آلفای ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر به معنی عدم تفاوت بین میانگین‌ها در وضعیت مطلوب و موجود رد می‌شود و می‌توان اذعان داشت که میانگین نمرات اعضای هیئت‌علمی در خصوص شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش‌های بین‌المللی در وضعیت مطلوب بیشتر از میانگین نمرات در وضعیت موجود می‌باشد.

بحث

در این عصر محیطی که دانشجویان در آن فارغ‌التحصیل می‌شوند به طور بنیادی با گذشته تفاوت دارد. ماهیت کار تغییر کرده است و جامعه تقاضای نوع متفاوتی از فارغ‌التحصیلان دارد. دانشگاه‌های علوم پزشکی نمی‌توانند به تنها‌ی و بدون شراکت با دیگر بخش‌ها و با بکار بردن استراتژی‌های قدیمی و مبتنی بر پارادایم تولید انبوه دانشجویان را برای این محیط جدید آماده کنند. مسئله اساسی این است دانشگاه‌های علوم پزشکی تا چه میزان اقدام به شراکت و همکاری با دیگر بخش‌ها برای تحقق اهداف خودکرده‌اند که در این تحقیق در راستای این مسئله ۶ سوالات تحقیق مطرح گردید که در ادامه این سوالات مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. در زمینه سؤال اول و چهارم پژوهش یافته‌ها نشان داد که اگرچه از نظر اعضای هیئت‌علمی میانگین شراکت اثربخش دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش خصوصی کمی بیشتر از حد متوسط بود اما تا رسیدن به وضعیت مطلوب فاصله زیادی دارد. این نتیجه با تحقیقات متعددی همسو

References

- منابع مالی**
تأمین منابع پژوهش حاضر کاملاً شخصی است.
- تأییدیه اخلاقی**
به افراد شرکت کننده در پژوهش در مورد محترمانه بودن نتایج پرسشنامه‌ها اطمینان داده می‌شود.
- تعارض منافع**
بین نویسنده‌گان، هیچ گونه تعارض منافع وجود ندارد.
- Markos S, Sridevi M. Employee Engagement: The Key to Improving Performance. IJBM.2010; 5(12): 89-96.
  - Goldman S, Nagel R, Preiss K. Agile Competitors and Virtual Organizations. New York: Nostrand Reinhold; 2005.
  - Caiazza R, Stanton J. The effect of strategic partnership on innovation: An empirical analysis. Trends Food Sci Tech 2016; 54: 208-212.
  - Caiazza R, Volpe T. Agro-food firms' competitiveness: made in Italy in the world. IRMBR J. 2014; 3(2): 1790-1796.
  - Fauchart E, Von Hippel E. Norms-based intellectual property systems: the case of French chefs. Organ Sci. 2008; 19(2): 187-201.
  - Caiazza R, Richardson A, Audretsch DB. Knowledge effects on competitiveness: from firms to regional advantage. J Technol Transf 2015; 40(6): 899-909.
  - Traitler H, Saguy I. Creating successful innovation partnerships. J Food Technol. 2009; 63(3): 22-35.
  - Wallin MW, Von Krogh G. Organizing for open innovation: focus on the integration of knowledge. Organ Dyn 2010; 39(2): 145-154.
  - Caiazza R. Explaining innovation in mature industries: evidences from Italian SMEs. Tech Anal Strat Manag. 2015; 27(8): 975-985.
  - Saguy IS. Paradigm shifts in academia and the food industry required to meet innovation challenges. Trends Food Sci Tech.2011; 22: 467-475.
  - Graeme A, Greve H, Greve C. On Public-Private Partnership Performance: A Contemporary Review. PWMP J. 2017; 22(1): 55 –78.
  - Flinders M. The politics of public-private partnerships. BJPIR. 2005; 7:215-239.
  - Hodge GA. Public- private partnerships and legitimacy. UNSWL J. 2006; 29: 318-327.
  - Little RG. The emerging role of public-private partnerships in megaproject delivery. PWMP J.2011; 16: 240-249.
  - Kidd PT. Agile Manufacturing: Forging New Frontiers. THE JKEM. 1999; 3 (1):18–35.
  - Johnson D. The University-Private Sector Interface and the Ontario Economy. P&IM J. 2004;38 (3):19–24.
  - Bagheri Kerachi A, Abbaspour A, Aghazade A, Rahimian H, Mehregan MR. Application Level of Organizational Agility Indices at Universities. EDCBMJ.2014; 7(1): 25-31. [Persian]
  - Bagheri Kerachi A, Abbaspour A. Adaptation Rate of Universities with Agile Organization Indices in the Viewpoint of Faculty Members. EDCBMJ.2014;7(4):207-214. [Persian]
  - Bagheri Kerachi Arsities Management. Journal of Innovation and Enterpreneurship. 2013;1(2):61-71. [Persian]

